

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Управління науковими проектами**

статус - обов'язковий

Реалізується в межах освітньої програми

Маркетинг

(назва)

за спеціальністю

075 «Маркетинг»

(шифр, назва)

Кваліфікація: доктор філософії

третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Суми – 2023

Розробник:

О.В. Пасько

Пасько О.В. к.е.п., доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто та схвалено затверджено на засіданні кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	на	Протокол № від 22.06.2023.
	Завідувач кафедри	<i>Альвіна Орськова</i> (підпис) Альвіна ОРСХОВА (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми *Юрій Данько*
(підпис) (ПІБ) **Юрій ДАНЬКО**

Декан факультету, де реалізується освітня програма *Маргарита Лищенко*
(підпис) (ПІБ) **Маргарита ЛИШЕНКО**

Завідувач відділу аспірантури та докторантури, де реалізується освітня програма *Світлана Ярошук*
(підпис) (ПІБ) **Світлана ЯРОЩУК**

Рецензія на робочу програму (додається) *Наталія Манжеска*
(підпис) (ПІБ) **Наталія МАНЖЕСКА**

надана: Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації *Тетяна*
(підпис) (ПІБ) **Тетяна**

Зареєстровано в електронній базі: дата: 06.07 2023 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Управління науковими проектами							
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту/ кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової							
3.	Статус ОК	Обов'язковий/ вибірковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми)	Освітньо-наукова програма «Маркетинг» за спеціальністю 075 «Маркетинг»							
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)								
6.	Рівень НРК	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти Доктор філософії							
7.	Семестр та тривалість вивчення	Денна/Заочне 1 семестр, 15 тижднів							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	3							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Денна 24	Заоч 	Денна 16	Заоч. 	Денна 	Заоч. 	Денна 50	Заоч.
10.	Мова навчання	Державна (українська)							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Пасько Олег Віталійович, к.е.н., доцент кафедри менеджменту Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 235г							
11.1	Контактна інформація	pasko.ov@gmail.com							
12.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна «Управління науковими проектами» є важливою складовою частиною підготовки докторів філософії, формує блок знань умінь та компетентностей необхідних для формування механізму управління науковими проектами різної галузевої спрямованості, формуванні теоретичного й практичного підґрунтя оцінки інтегрованих наукових проектів, міжнародних форм документування наукового проекту та одержання соціального та економічного ефектів, визначення результативності наукового проекту в різних його циклах.							
13.	Мета освітнього компонента	Мета: вивчення дисципліни є формування у студентів-здобувачів ступеня доктора філософії глибокого розуміння підходів та необхідного обсягу знань щодо розробки, оцінки та виконання наукових проектів різного галузевого спрямування, підготовка їх до самостійного проведення проектного аналізу відповідно до методів та підходів, котрі використовуються у міжнародній практиці на різних рівнях управління науковими проектами.							
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	аспірант має опанувати навички у прийнятті обґрунтованих рішень щодо саморозвитку та самовдосконалення шляхом вибору та реалізації проектів							
15.	Політика академічної доброчесності	За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, а саме: – академічне шахрайство (користування телефоном при написанні письмових робіт) призведе до повторної задачі роботи; – списування - від першого попередження до анулювання роботи; – плагіат призведе до анулювання роботи							
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=							

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹		Як оцінюється РНД
	ПРН02	ПРН03	
<i>ДРН 1. Знати теоретичну сутність, загальна характеристику та обґрунтування доцільності управління науковими проектами.</i>		x	Тест множинного вибору
<i>ДРН 2. Розуміти набуті знання, предметну область, використовуючи теоретичну базу з організації структури наукового проекту та загальні підходи до планування і їх контролю.</i>	x	x	Індивідуальне розрахунково-аналітичне завдання
<i>ДРН 3. Передбачати сучасні тенденції планування ресурсів, витрат і проектного бюджету з урахуванням його структуризації</i>	x	x	Тест множинного вибору
<i>ДРН 4. Розуміти технологію оцінки проектної діяльності з урахуванням планування ресурсів, витрат проектного бюджету</i>	x	x	Індивідуальне завдання, проект
<i>ДРН 5. Розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні завдання у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва Європейського Союзу та України в контексті проектів та програм</i>	x	x	Індивідуальне завдання

РНО2. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та /або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічних проблеми маркетингу з урахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

РНО3. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

¹ Має відповідати Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, зазначається для обов'язкових освітніх компонентів ОП I та II рівня, для усіх (обов'язкових та вибіркових ОК) ОП III

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ²	
	Аудиторна робота		Самостійна робота		
	Лк	П.з / сем. з	Лаб. з.		
Тема 1. Загальна характеристика управління проектами. 1. Проект та специфіка проектної діяльності. 2. Види наукових проектів. 3. Система управління науковими проектами. 4. Цілі та принципи управління науковими проектами. 5. Функції управління проектами. 6. Структура, оточення та учасники проекту. 7. Життєвий цикл проекту за підходами міжнародних інвесторів. 8. Стадії життєвого циклу проекту за підходами Світового банку, UNIDO, вітчизняних науковців.	2/-	-/-		4/-	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9
Тема 2. Обґрунтування доцільності наукового проекту. 1. Проекти економічного, технічного і соціального розвитку України, які підтримуються міжнародними фінансовими організаціями. 2. Формування інвестиційного задуму проекту. 3. Оцінка життєздатності проекту. 4. Сутність техніко-економічного обґрунтування проекту.	2/-	2/-		4/-	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9

² Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

<p>5. Аналіз проекту на основі комплексної експертизи.</p> <p>6. Основні концепції, які визначають економічну цінність проекту.</p> <p>7. Наукові аспекти проектного аналізу відповідно до галузевої спрямованості.</p> <p>8. Критерії оцінки проектної ефективності наукових проектів різної галузевої спрямованості. Перспективи міжнародної інтеграції проектів за напрямками наукових досліджень.</p>					
<p>Тема 3. Основні форми організації структури наукового проекту.</p> <p>1. Поняття проектної організаційної структури.</p> <p>2. Критерії вибору організаційної структури наукового проекту.</p> <p>3. Типи організаційної структури наукового проекту.</p> <p>4. Визначення функціональних обов'язків учасників проекту відповідно до галузевої спрямованості.</p> <p>5. Управління науковими проектами з використання зовнішньої організаційної структури проекту.</p> <p>6. Юридичне оформлення наукових проектів за напрямками діяльності.</p> <p>7. Розподіл відповідальності в наукових проектах.</p>	2/-	2/-		4/-	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8
<p>Тема 4: Загальні підходи до планування і контролю наукових проектів.</p> <p>1. Планування реалізації проекту відповідно до галузевої спрямованості.</p> <p>2. Цілі, призначення та види планів.</p> <p>3. Фінансове планування за проектом.</p> <p>4. Система контролю дотримання параметрів проекту відповідно до галузевої спрямованості.</p> <p>5. Розробка проектно-кошторисної документації та контроль за нею з урахуванням специфіки виробничого напрямку.</p> <p>6. Вибір і завдання проектних фірм.</p> <p>7. Стратегія фінансування наукового проекту.</p>	2/-	2/-		4/-	3, 4, 5, 6, 8
<p>Тема 5: Структуризація наукового проекту.</p> <p>1. Визначення структури проекту на етапі планування.</p> <p>2. Формування компонентів структуризації наукового проекту відповідно до галузевої спрямованості.</p> <p>3. Управління окремими компонентами проекту.</p> <p>4. Завдання структуризації проекту.</p> <p>5. Послідовність здійснення структуризації.</p>	2/-	-/-		4/-	1, 2, 3, 4

6.Визначення структури проекту на етапі планування. 7. Сіткове планування наукового проекту.					
Тема 6: <i>Планування ресурсів, витрат і проектного бюджету.</i> 1.Матеріально- технічна підготовка проекту. 2.Категорії витрат проекту відповідно до галузевої спрямованості. 3.Порядок планування витрат за проектом з урахуванням виробничого напрямку. 4.Розробка бюджету проекту. 5.5.Формування джерел фінансування проекту за напрямами наукових досліджень. 6.Взаємозв'язок та взаємовплив складових частин процесу реалізації проекту. 7.Можливості внесення змін до проектного бюджету. 8.Оптимізація недостатньої кількості ресурсів.	2/-	2/-		4/-	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9
Тема 7: <i>Контроль виконання наукового проекту.</i> 1. Контроль як основа управління проектною діяльністю. 2. Види контролю виконання проекту. 3. Технологія оцінки проектної діяльності. 4. Звітність у системі контролю відповідно до галузевої спрямованості. 5. Регулювання процесу реалізації проекту. 6. Співставлення результатів виконання і намірів інвестора. 7. Причини внесення змін та оцінка наслідків.	2/-	2/-		4/-	7, 8, 9,
Тема 8: <i>Управління ризиками в наукових проектах.</i> 1. Проектні ризики та їх класифікація. 2. Принципи управління проектними ризиками. 3. Причини виникнення та чинники впливу на динаміку ризиків за різними виробничими напрямками. 4. Методи аналізу ризиків наукового проекту відповідно до галузевої спрямованості. 5. Оцінка ймовірності ризикованої події. 6. Можливості зниження та протидії ризикам.	2/-	2/-		4/-	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8
Тема 9: <i>Управління якістю в наукових проектах.</i> 1. Концепція управління якістю проектів. 2. Міжнародні норми і стандарти якості. 3. Управління забезпеченням якості проекту. 4. Витрати на забезпечення якості наукового проекту відповідно до галузевої спрямованості. 5.5.Забезпечення та контроль якості проекту. План управління якістю проекту.	2/-	-/-		4/-	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9

<p>Тема 10: Міжнародне науково-технічне співробітництво Європейського Союзу та України в контексті проектів та програм.</p> <p>1. Сучасна політика Європейського Союзу у сфері розвитку наукових проектів.</p> <p>2. Міжнародне науково-технічне співробітництво.</p> <p>3. Перспективи венчурного фінансування наукових проектів в Україні від міжнародних інвесторів.</p> <p>4. Рамкова програма ЄС «Горизонт 2020».</p> <p>5. Міжнародне співробітництво України з Фондом цивільних досліджень та розвитку США (CRDF).</p>	2/-	2/-	4/-	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9
<p>Тема 11: Формування і розвиток проектної команди.</p> <p>1. Мета створення проектної команди і завдання проект-менеджера відповідно до галузевої спрямованості.</p> <p>2. Етапи формування проектної групи.</p> <p>3. Координаційна група проекту.</p> <p>4. Управління персоналом проектної команди.</p> <p>5. Лідерство і мотивація в команді.</p> <p>6. Розвиток команди з урахуванням спеціалізації проекту.</p>	4/-	2/-	10/-	1, 2, 3, 4
Всього	24/-	16/-	50/-	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Знати теоретичну сутність, загальна характеристику та обґрунтування доцільності управління науковими проектами.	Проблемна лекція, тематична дискусія, «круглий стіл», обговорення актуальних питань	8/-	Самостійна робота з підручником, виконання індивідуальних завдань	10/ -
ДРН 2. Розуміти набуті знання, предметну область, використовуючи теоретичну базу з організації структури наукового проекту та загальні підходи до планування і їх контролю.	Лекція, практичне заняття, презентації	8/-	Самостійна робота з підручником, виконання індивідуальних завдань	10/ -
ДРН 3. Передбачати сучасні тенденції планування ресурсів, витрат і проектного бюджету з урахуванням його	Проблемна лекція, тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	8/-	Самостійна робота з підручником, виконання індивідуальних завдань	10/ -

<i>структуризації</i>				
<i>ДРН 4. Розуміти технологію оцінки проектної діяльності з урахуванням планування ресурсів, витрат проектного бюджету</i>	Проблемна лекція, тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	8/-	Самостійна робота з підручником, виконання індивідуальних завдань	10/ -
<i>ДРН 5. Розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні завдання у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва Європейського Союзу та України в контексті проектів та програм</i>	Проблемна лекція, тематична дискусія, «круглий стіл», «мозгова атака». аналіз конкретних виробничих ситуацій, рішення ситуативних задач.	8/-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань	10/ -
<i>Всього годин</i>		40		50

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	<i>Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань</i>	10 балів / 10%	На 3 тижні
2.	<i>Тест множинного вибору</i>	10 балів / 10%	На 7 тижні
3.	<i>Тест множинного вибору (атестація)</i>	15 балів / 15%	На 8 тижні
4.	<i>Виконання індивідуального завдання</i>	5 балів / 5%	На 10 тижні
5.	<i>Виконання індивідуального завдання</i>	10 балів / 10%	На 12 тижні
6.	<i>Проект (підготовка, презентація, захист)</i>	10 балів / 10%	На 13 тижні
7.	<i>Тест множинного вибору</i>	10 балів / 10%	На 14 тижні
8.	<i>Екзамен – тест множинного вибору</i>	30 балів / 30%	

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань	<5 балів	5-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	<i>Не вирішуються основні числові задачі</i>	<i>Вирішувати основні числові задачі, використовуючи відповідні методи</i>	<i>Вирішувати низку числових задач, використовуючи відповідні методи</i>	<i>Вирішувати складні числові проблеми, використовуючи відповідні методи.</i>
Тест множинного вибору	<5 балів	5-6 балів	8 балів	9-10 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Тест множинного вибору (атестація)	<6 балів	7-10 балів	11-12 балів	13-15 балів
	<6 вірних відповідей	7-10 вірних відповідей	11-12 вірних відповідей	13-15 вірних відповідей
Виконання індивідуального завдання	<3 балів	3 балів	3-4 балів	4-5 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не</i>	<i>Більшість вимог виконано,</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання,</i>

	<i>виконано</i>	<i>але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>		<i>продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Виконання індивідуального завдання	<6 балів	6-7 балів	7-8 балів	9-10 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Проект (підготовка, презентація, захист)	<6 балів	6-7 балів	7-8 балів	9-10 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>виконано в обов'язі до 5 робочих слайдів за навчальними матеріалами, окремі складові (назви елементів, висновки) відсутні</i>	<i>Виконано усі вимоги до завдання, але відсутні власні висновки</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, наведені власні висновки та пропозиції</i>
Тест множинного вибору	<6 балів	6-7 балів	8 балів	9-10 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Екзамен – тест множинного вибору	<19 балів	19-23 балів	24-27 балів	28-30 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>60 % - 74 % правильних відповідей тесту, відсутні або недостатньо розкриті, теоретичні питання</i>	<i>75 % - 89 % правильних відповідей Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>90-100 % правильних відповідей Виконано усі вимоги завдання, запропоновано власне вирішення проблеми</i>

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в Google Forms	На кожному практичному занятті (вступний контроль)
2	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань	Протягом 3 тижня
3	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання індивідуального завдання щодо сучасних тенденції бізнес-планування та експертизи	Протягом 9 тижня

	<i>інноваційних проектів</i>	
4	<i>Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання індивідуального завдання</i>	<i>Протягом 11 тижня</i>
5	<i>Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання проєкту (підготовка, презентація, захист)</i>	<i>Протягом 14 тижня</i>

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

2.1. Основні джерела

2.1.1. Підручники, посібники

1. Cynthia Snyder Dionisio (2022) A Project Manager's Book of Templates 1st Edition, London: Wiley ISBN-10 : 111986450X

2. David Allen (2019) Getting Things Done, London: Little, Brown Book Group ISBN: 0349423148

3. Ільчук П. Г. Бізнес-планування та управління проектами: Навчальний посібник. Львів, 2018. 215 с.

4. Кожушко Л.Ф., Кропивко С.М. Управління проектами: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.

5. Тесля Ю. М., Єгорченкова Н. Ю., Латишева Т. В. Інтеграція методів управління окремими проектами з методом матричного управління портфелями типових проектів. Управління розвитком складних систем : зб. наук. пр. Київ : КНУБА, 2016. № 25. С. 66–72

6. Бутко М. П, Мурашко М. І., Олійченко І. М. та ін. Проектний менеджмент: регіональний зріз. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2016. 416 с.

7. Петренко П. О. Управління проектами. Навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 244 с.

8. Тарасюк Г.М. Управління проектами. Навчальний посібник. К.: Каравела, 2019. 320 с.

9. Прикладні аспекти управління проектами в публічній сфері / за заг. ред. О.В. Кулініча. Х.: ФОП Іванченко І.С., 2018. 93 с.

10. Бутко М. П, Мурашко М. І., Олійченко І. М. та ін. Проектний менеджмент: регіональний зріз. Навчальний посібник – К.: Центр учбової літератури, 2016. 416 с.

11. Управління проектами: навч. посіб. / Ю. І. Буріменко, Л. В. Галан, І. Ю. Лебедева, А. Ю. Щуровська; за ред. Ю. І. Буріменко. Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2017. 208 с.

Інші джерела Законодавча база

12. Закон України “Про науково-технічну інформацію” (від 25.06.93. No 3323- XII) чинний, поточна редакція від 20.10.2019, підстава - 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.

13. Закон України “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки” (від 11.07.2002 No2623-III) чинний, поточна редакція від 20.10.2019, підстава - 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.

14. Постанова Верховної Ради України “Про концепцію науково-технічного та інноваційного розвитку України” (від 13.07.99 No916-XIV) чинний, поточна редакція від 20.10.2019, підстава - 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.

15. Наука в університетах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/nauka-v-universitetah>.

16. Академічна мобільність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichnamobilnist>

17. Гранти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zrda.org/grants/>.

Додаткові джерела

18. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide) – Sixth Edition // USA. – PMI, 2017. – 756 p.

19. OGC (Office of Government Commerce). Managing Successful Projects with PRINCE2 (2017) – TSO (The Stationery Office), Printed in the United Kingdom for The Stationery Office, 2017. – 425 p
20. Project Manager Competency Development Framework (PMCDF v. 3) // USA. – PMI, 2017. – 191 p
21. Projects IN Controlled Environments (PRINCE2) the Office of Government Commerce (OGC), United Kingdom. URL: <https://discovery.nationalarchives.gov.uk/details/r/C11669509>
22. Mykhailov A., Makarova V., Kapinos N., Petrova N., Land management's development in the period of land relations reform in Ukraine. *Estudios de Economía Aplicada*. Vol 38, No 4 (2020) 1-9 URL: <http://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/3963> DOI: <http://dx.doi.org/10.25115/eea.v38i4.3963> (Scopus, Web of Science)
23. Mykhailov A., Conceptual Approaches to Managing Sustainable Rural Development in the Conditions of Administrative-Territorial Reform. / Mykhailova, L., Mykhailov, A., Kalachevska, L., Stoyanets, N., Kharchenko, T., Tkachenko, V., ... Slavkova, O. (2020). Sustainable Development of Rural Areas: Institutional Support and Challenges of Reform. (L.I. Mykhailova, Ed.). Warsaw: RS Global Sp. z O.O. p.137, PP.14-25 ISBN 978-83-955313-9-2
24. Lyubov Mikhailova, Natalia Stoyanets, Andrii Mykhailov, Tetiana Kharchenko, Hrabrin Bachev, Sustainable development of the agrarian sector of the economy of Ukraine: perspectives and Challenges. *Problems and Perspectives in Management*, Volume 16, Issue 3, 2018 [https://doi.org/10.21511/ppm.16\(3\).2018.03](https://doi.org/10.21511/ppm.16(3).2018.03) (SCOPUS)
25. Ackermann, F., Maytorena, E., Gavin, C., & Forsyth, S. (2023). Developing enduring leadership competences in complex project management: charting a course, embarking on a journey. *Journal of Management Development*. <https://doi.org/10.1108/JMD-09-2022-0218>
26. Bentley, Y., Richardson, D., Duan, Y., Philpott, E., Ong, V., & Owen, D. (2013). Research-Informed Curriculum Design for a Master's-Level Program in Project Management. *Journal of Management Education*, 37(5), 651–682. <https://doi.org/10.1177/1052562912458642>
27. Cha, J., & Maytorena-Sanchez, E. (2019). Prioritising project management competences across the software project life cycle. *International Journal of Managing Projects in Business*, 12(4), 961–978. <https://doi.org/10.1108/IJMPB-11-2017-0145>
28. Locatelli, G., Ika, L., Drouin, N., Müller, R., Huemann, M., Söderlund, J., Geraldi, J., & Clegg, S. (2023). A Manifesto for project management research. *European Management Review*, 20(1), 3–17. <https://doi.org/10.1111/emre.12568>
29. Marrewijk, A. van, Sankaran, S., Drouin, N., & Müller, R. (2023). Climbing to the top: Personal life stories on becoming megaproject leaders. *Project Leadership and Society*, 4, 100085. <https://doi.org/10.1016/j.plas.2023.100085>
30. Whyte, J., Naderpajouh, N., Clegg, S., Matous, P., Pollack, J., & Crawford, L. (2022). Project leadership: A research agenda for a changing world. *Project Leadership and Society*, 3, 100044. <https://doi.org/10.1016/j.plas.2022.100044>
31. Zeivots, S., Cram, A., & Wardak, D. (2023). Developing Project Management Principles by Examining Codesign Practices in Innovative Contexts. *Project Management Journal*, 54(6), 651–664. <https://doi.org/10.1177/87569728231176924>
32. Zheng, J., Gu, Y., Li, P., Luo, L., & Wu, G. (2023). Research evolution and thematic breakthroughs in project leadership: a bibliometric analysis. *Engineering, Construction and Architectural Management*. <https://doi.org/10.1108/ECAM-09-2022-0905>

Міжнародні спеціалізовані пошукові системи

<http://info.studyweb.com> – спеціалізована система пошуку ресурсів з питань освіти
<http://infomine.ucr.edu> – віртуальна бібліотека електронних видань
http://searchenginewatch.com/links/Specialty_Search_Engines – каталог спеціалізованих пошукових машин

<http://www.sciseek.com> – пошук наукової інформації Українські спеціалізовані пошукові системи

<http://meta-ukraine.com/> Мета – це українська пошукова система з широкою системою пошуку різноманітних тем, в тому числі є підбірка електронних словників.

Англомовні пошукові системи

<http://www.yahoo.com/> – англомовна пошукова система має найбільш розвинену структуру каталогів і різних сервісів. Сотні тисяч різних Internet-ресурсів впорядковуються вручну за 14 основними рубриками, кожна з яких має кілька підрубрик з більш вузькою тематикою.

<http://www.lycos.com/> – до складу Lycos входять величезна база даних з числом URL вище за 66 млн. Ця пошукова система (англомовна) містить різноманітну цікаву інформацію, у тому числі новини, огляди вузлів, посилання на популярні вузли, карти міст, а також засоби для пошуку адрес різних осіб і пошуку веб-зображень і звукових кліпів

